

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Տարեկան 12 ֆր.
Վեցամսեայ 6 «

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ
2 քիւ մեկ ծրարով
Տարեկան 14 ֆր.
Վեցամսեայ 7 ֆր.

ԱՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 տղ.
Վեցամսեայ 1.50 »

ԿԱՆԽԻԿ

Մանուգուման տղը
20 սանթիմ

ԼՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ

ՀԱՍՏԷ

Rédaction du journa

„Iravounk“

V A R N A (Bulgarie)

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

„Иравункъ“

ВАРНА (България)

Իրավունքի եւ
չին տրուի

ԵՐԿՈՒՔԸ ՍԵԿ

1895ի մեծ յուստիարարութեան օրերէն ի վեր առաջին անգամն է, որ մեր աւերակ սրտերուն մէջ կսկսին վերստին ծիլ յուսոյ անհունապէս գեղեցիկ բողբոջները որոնք Մայր Հայրենիքի տառապանքներուն մօտաւոր խիթեւացումը կը նախատեսեն հրճուագին:

Արիւնով շաղախուած այդ դժբաղդ հողին վրայ՝ վեց տարուան անօրինակ մարտիրոսութենէ մը յետոյ, առաջին անգամն է որ անկարելի երկինքը ազօտ լուսի մը ցօլբերը կը սփռէ ու ամեն հայ սիրտ կեղեքտականացնէ բարօրութեան սիրազեղ տենջովը:

Այո՛, առաջին անգամն է, որ Սասունի եւ Մուշի վերջին արիւնի կալանները՝ ցայտելով մինչեւ Գերագոյն էակ կոչուածին երեւոյթիւ ծիածանին կարմիր գոյնը կը կազմեն ու Աստուծոյ հաշտութեան դաշինքը կաշտաւորեն ազգերու էն դժբաղդին, հայուն հետ:

Եւ այս ամենը՝ եթէ չեն պատճառական երեւոյթներ, կը պարտինք դիւանագիտական գրասեղանին, որուն առջեւ միայն կը կատուանայ Արեւելքի մեծ գաղտնիքը եւ կը ցածնայ մինչեւ գետնի հաւասար:

Կարմիր Հնչակեանէն սկսեալ մինչեւ կարմրագոյն Դաշնակցականը՝ տառապող ազգերու վիճակին բարեշրջման մեծ գործին մէջ, ճանչցան դիւանագիտութեան հը. զօր դերը ու անոր գրկին ապաստանեցան գեղեցիկ հնարամտութեամբ մը: Առիթը բարեպատեհ էր եւ մենք ուրախ ենք յայտարարելու թէ անոնք՝ իրենց էն շնորհաւորակ գործն էր, որ ըրին իրենց գոյութեան երկար շրջանին մէջ:

Ձը գեղեցիկան երբէք իրենց ստեղծած հակասութեան առջեւ. ազգական օրինակելի ընկրկումով մը ետ դարձան ու իրեւազատութեամբ մը, ափ առին դիւանագիտութեան դուռը՝ զոր դեռ երեկ կը ծեփէին ցեխով ու ան լուր հայհոյանքներով:

Այս յայտնի ու խոշոր հակասութեան համար մենք ոչ միայն

ծիծաղելի չենք գտնել զիրենք, այլ ամեն կերպով ծափելի, իբեւ դառն փորձերու ապտակներէն ըստ լուրսի խաղաղութեան գինովներ, որոնք այսպէսով վերջնապէս ճանչցած կըլլան առարակաւ ճշմարտութիւնը թէ՛ Դիւանագիտութիւնը եթէ գործ չունի հոն՝ ուր յեղափոխութեան լաւիկողը կրակը ցոյց չը տար իրեն՝ մութ անկիւններու մէջ գործուող մարտիրոսութիւնը, այսպէս ալ յեղափոխական գործունէութիւնը առանց դիւանագիտական ուժին, այդ մարտիրոսութիւնը սոսկալի համեմատութեան մը չը հասցնելու սըրտապնդող երաշխիքը չը կրնար տալ ինքնին:

Ազգի մը ազատագրութեան լուսապատկը՝ որուն արժանի ըլլալը յեղափոխական գործունէութիւնն է, որ պիտի ապացուցանէ, Դիւանագիտութեան ձեռքէն միայն կարելի է ստանալ, որ թէեւ ժառանգայ վարկապէս հանրային կարծիքէն մղուած, օր մը չէ օր մը խօսեցեալ ազգին խաչը բռնելու սահմանուած միակ ձեռքն է:

Վերջապէս, յեղափոխութիւն եւ դիւանագիտութիւն երկու լծակներ են, որոց միաբան ընթացքով միայն կրնայ ապահովուած ըլլալ բարօրութիւնը բոլոր տառապող ազգերու: Առանց մէկին միւսը արժէք չունի. հոգի եւ մարմնի պէս իրարու գոյութիւնը եւ ընդհանրապէս կրնար ամբողջացնող այս երկու անբաժան տարրերուն առջեւ հաւասար իմաստութեամբ զուլիս ծնելու պարտական ենք, եթէ կողմնաւոր ազգային խորտակուած նաւը փրկել ճարտարօրէն:

Կը կրկնենք, մութի մէջ գործուած ոճիրներու վրայ լոյս սըփռողը, անոնք գէտ հոգի ու գործ. նախան բողբոջ՝ կարմիր յեղափոխութիւնն է. իսկ այդ ոճիրները կեցողը դիւանագիտութեան երկաթեայ ձեռքն է: Ասոնցմէ մէկին լըռութիւնը կարժէ ազգապաշտութիւն նկատել, մանաւանդ այն դիւանագիտական փափուկ կացութեան մէջ, ուր կը գտնուի հայր դժբաղդար:

Ուրեմն կո՛ւլ կարմիր Գաղանին գէտ:

Ասիկա անհրաժեշտ պայմանն է մեր կեանքին:

Ամեն անոնք, ըլլան տառնեակ տարիներու հերոս, ըլլան Բարիզի գեղեցիկ մայրերուն վրայ սլքտացող բաղդախնդիրներ՝ ամեն անոնք՝ որ անպայման կերպով դիւանագիտութիւն կը բարոյզեն, պարզապէս կամ կանգիտանան ազգերու ազատագրութեան պատմութիւնը եւ կամ ոճրագործ գիտակցութեամբ մը մեր թշնամիին ծաւելիքները կը բանան մէկ թիզ հրճուանքի ահագին քրքիջով մը:

Կո՛ւլ, բայց իմաստուն կո՛ւլ:

Ասիկա ալ մեր յաջողութեան միակ պայմանն է:

Միջազգային կացութեան մէջ առիթը չէ որ կը պակսի յեղափոխութեան կարմիր դրօշակը պարզելու եւ ճակատադէմ կոչուած ահագնաւորներու երակները կը տրտելու. մերթ ընդ մերթ, այլ պէտք եղած խորունկ ուսումնասիրութիւնը աշխարհի անցուղարձին եւ ընտրութիւնը յարմար ժամանակին:

Ամեն անոնք ըլլան վաղեմի խաչագողներ, ըլլան ցնդած թըշուառականներ՝ ամեն անոնք՝ որ աննպատակ կռիւներով շարունակ արեւան ճապաղիքներու մէջ կուգեն տեսնել մեր հէ՛գ հայրենիքը, գիշակեր ազգաւորները կը ինչեղեն մեզի, որոց կակաւն երբէք չը մաքրուիր արեւան պլշտութենէն:

Կո՛ւլ, բայց իմաստուն կո՛ւլ:

Հայ յեղափոխականներու զինաթափութիւնը իրենց վարած խուռ ու անիմատ պայքարին մէջ ընդգէտ հերոսական դիւանագիտութեան, կը հաստատէ որ անոնք վերջին պահուն ճանչցած են իրենց սխալին մեծութիւնը եւ զայն ուղղելու ազնուութիւնը ունեցած են անփրապահ կերպով:

Պատուելիօրէն խօսելով, մին առնել եւ միւսը չը թողուլ, այս է միակ բանաւոր միջոցը եւ հետեւաբար մեր նուիրական պարտքը: Երկուքը մէկ:

Դէս ու Դէն

ԾՐԱԳԻՐ ԲԱՐԵՆՈՐՈԳՄԱՆՑ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆԱՀԱՆԳՆԵ ՐՈՒ

(Արդի էրգում, Պիքիս, Վան, Սիւսագ Մանուկերիւ Ազիգ, եւ Տիարպիիս Վիլայեթները):

ԳՆՈՒՄ Գ.

ԳԻՒՂԱԽՄԵՐ (ՆԱՀԻՅԷ)

Յօդուած 7.

Իւրաքանչիւր գաւառակ (գաղա) քանի մը գիւղախմբերէ (նահիյէ) պիտի բաղկանայ:

Նահիյէն կը կազմուի հողային ստորաբաժանումէ մը որ իր մէջ կը պարունակէ շատ մը գիւղեր իրենց սեփականատէրերով, անշարժ գոյքեր, արօտատեղիներ եւ ուրիշ հողեր, որոնց կարեւորագոյն վայրը կեդրոնատեղի պիտի ըլլայ:

Իւրաքանչիւր գիւղախումբի սահմանը այնպէս մը պիտի որոշուի, որ ըստ կարեւորին, միեւնոյն կը բռնէ պատկանող գիւղեր մէկ գիւղախումբի մէջ առնուին. ընդհանրապէս պէտք է ինկատ առնել տեղագրական պայմանները ինչպէս նաեւ ժողովրդոց վերաբերումները:

Գիւղախումբ մը առնուաղն 2000 եւ առաւելուն 40000 բը. նահիյէ պիտի բաղկանայ:

Գիւղախումբի մը մասը կազմող քանի մը գիւղեր, որոնց բնակչաց թիւը եթէ 500էն պակաս չէ, երբ ուզեն կրնան մէկ գաւառ գիւղախումբ կազմել, պայմանաւ որ իրենք ստանան նոր վարչութեան ծախքերը:

Յօդուած 8

Իւրաքանչիւր գիւղախումբ կը կառավարուի «Միւտիլէ» մը, որ իր հետ կունենայ ժողով մը ընտրուած ժողովուրդէն. եւ առնուազըն 4 ու առաւելուն 8 անդամներէ բաղկացած:

Այս ժողովը իր անդամներու մէջէն միւտիլէ մը եւ օգնական մը պիտի ընտրէ: Միւտիլէ պիտի պատկանի բնակչաց մեծամասնութիւնը կազմող դասին եւ օգնականը միւտիլէի հետ իրար հետ:

դասին. ժողովը, ի միջի ալոց
քարտուղար մը պիտի ունենայ:

Եթէ գիւղախմբին բնակիչները
միայն մէկ դասի կը պատկանին
ժողովոյ անդամներն ալ միայն այդ
դասէն պիտի բնորոշուին. եթէ այդ
գիւղախմբին ժողովուրդը խառն
է, փոքրամասնութիւնը իր թը-
ւոյն կարեւորութեանը համեմատ
ներկայացուցիչ պիտի ունենայ,
պայմանաւ որ գոնէ 25 տունէ
բաղկանայ:

Յօդուած 10

Միւտիւնները գիւղախմբին պիտի
ճէին համեմատ յարմար թոշակ մը
պիտի ստանան. որոշ թոշակներ
պիտի սահմանուին նաեւ ժողովի
քարտուղարին:

Մասնաւոր տեղ մը պիտի սահ-
մանուի գիւղախմբի ժողովին եւ
վարչութեան պաշտօնարանին:

Յօդուած 11

Գիւղախմբին ժողովոյ անդամ
ները պէտք է Օսմանեան հպատակ
լինին, գիւղախմբին մէջ չսհեր
ունենան, երեսուն տարին լնացու-
ցած եւ երկրին տարեկան 100 դա-
հական տուրք վճարող ըլլան ու
դատաւարտութիւն կրած չլինին:

Յօդուած 12

Երբ ժողովոյ անդամները ի-
րենց մէջէն միւտիւնը ընտրեն, ա-
նոր չունենը պիտի հաղորդուի փո-
լիին որ ընտրական պայմաններուն
համեմատ ընտրուած լինելը հա-
տաճիլէ յետոյ պաշտօնապէս դա-
նի պիտի վաւերացնէ:

Յօդուած 13

Իմացները, քահանաները, վար-
ժարանի ուսուցիչները եւ բոլոր ա-
նոք որ կուտարութեան պաշ-
տօնակալ են չեն կրնար միւտիւնի
պաշտօն ստանձնել:

Յօդուած 14

Ժողովոյ անդամները սմին տա-
րի կէս առ կէս պիտի փոխուին:
Միւտիւնները երկու տարի պաշտօ-
նի մէջ պիտի մնան: Միւտիւնը եւ
անդամները միայն անգամ մը վի-
րենաբանին:

Յօդուած 15

Միւտիւններուն եւ ժողովի ան-
դամներուն իրաւասութիւնը, նաեւ
անոնց ընտրութեան եղանակը ու
փոփոխութիւնը պիտի կատա-
րուին համայնքներու վարչու-
թեան եօթներորդ կանոնագրին
(յօդ. 14, 17, 20, 26) եւ եւրոպա-
կան Թուրքիոյ նահանգներուն հա-
մար ծրագրուած օրէնքին (հատ-
ուած ԺԲ) մէջ նախատեսուած
կերպով:

Յօդուած 17

Գիւղախմբին մէջ գտնուող գիւ-
ղերէ իւրաքանչիւրը մէկ մէկ Մուխ-
թար պիտի ունենայ. եթէ գիւղ
մը շատ թաղերէ կը բաղկանայ եւ
եթէ բնակիչները զանազան դասի
կը բաժնուին, ապա մէկը իր զատ
մուխթարը ունենալու է:

Յօդուած 17

Ոչ մէկ գիւղ չի կրնար, մա-
սամը, երկու գիւղախմբի պատ-
կանիլ, ինչ որ ալ ըլլան իր դիւ-
քը ու բնակիչներուն թիւը:

(Շարունակելի)

ԴԱՍ ՄԸ.

Պ. Ալիքսան Զինկերեան անուն
Հայուն՝ որ չը գիտած ինչ պաշտօն է
է որ կը վարէ թիւք հիւպատոսարա-
նին մէջ. ուշադրութեամբ կը յանձ-
նենք հրապարակաւ երկու կէտեր,
որոնք մարդու մը՝ մանաւանդ հայ
մարդու մը տարրական պարտականու-
թիւնը կը կազմեն:

Նախ ճանչնալ—մանաւանդ սա ար-

իւնոտ ժամանակներու մէջ—իր վա-
րած պաշտօնին պատշաճութեան ա-
սիւններ եւ չափ դնել հովին, որ
զինքը հիւպատոսէն ալ վեր մինչեւ
փաշայական աստիճանները բարձրաց-
նելու կը նկատի ծիծաղելիօրէն...

Երկրորդ՝ որ է՛ն կարեւորն է, նը-
ուազ կոպտութեամբ վարուիլ եւ հը-
րածաբիլ այն անարգութեան շեշտերէն,
որով ինչպէս կը տեսնուի սովորեր է
զարգարել իր խօսքերը իր ազգակցաց
հանդէպ:

Այս հրապարակային յանձնարարու-
թիւնները ընել հարկադրեց զիս մի-
ջադէպը, որ այս օրեր պատահեցաւ.
իր եւ իմ միջեւ անցաւ մը վիզիւն
ստիւն, այնքան ծիծաղելի, որքան
ցաւալի:

Հաճի Գալուստ Երզնկեան

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Տիար Մ. Զեքալ իր թերթին
վերջին թիւին մէջ «Սխալ մը»
վերնագրով կը քննադատէ Բրո.
Արմենիայի խմբագրապետ Տ. Բի-
էր Քիւրարի միջոցաւ Դաշնակցու-
թեան Մ. Տէրբասէին ծրագիրը մը
ներկայացուիլը, եւ կըսէ «Բայց
պէտք չէր բարենորոգմանց նոր
ծրագիր մը ներկայացնել, երբ
այնչափ ծրագիրներ արդէն մշակ-
ուած են ձեռնհաս տնտեսորու-
թիւններէ եւ մարմիններէ, Պոլսոյ
հայոց Պատրիարքէն ու իր ներ-
կայացուցիչներէն, տէրութիւննե-
րէն ու իրենց դեպատնիսներէն եւ
հիւպատոսներէն: Մանաւանդ ա-
մեն մէկ նոր ծրագիր կրկին ժա-
մանակի կոլուստ կը պատճառէ եւ
առիթմ կուտայ Դրան անվերջ ա-
ռարկութիւններ ընելու եւ պիտու-
թիւններուն նորանոր բռնակցու-
թեանց մէջ մտնելու, կ'ուշկցնէ
Տ. Զեքալ «Արդէն պատրաստուած
բարենորոգմանց ծրագիրներուն

մէջ ամենէ կատարեալը 1895 մա-
յիս 11ի ծրագիրն է. որ ի մէջ
այլոց սո՛ւ թանկագին առաւելու-
թիւնն ալ ունի որ պատրաստուած է
Գաղղիոյ, Ռուսիոյ եւ Անգլիոյ
կողմէն ու հաստատուած Դոստէն,
ինչ որ կը մնայ ընել Հայոց եւ ի-
րենց ազնիւ օտար բարեկամնե-
րուն, այն է պիտու թիւններէն
խնդրել տղու կերպով զործագ-
րութիւնը այս խոստացուած ծրագ-
րին:

—Պրանսա բնակող թրքահայա-
տակ Հայոց կողմէ ուղերձ մը զըր-
կուած է Չարին Պոլսիէն դրու-
նուած առիթով: Այս ուղերձին մէկ
օրինակը կոմս Լամորֆին տըր-
ուած է երբ սա Բարիկ կը գտնուէր
եւ մէկ օրինակն ալ Մ. Մարքոֆի
միջոցաւ Ռուսիոյ Բարիկի գեա-
պան իշխան Ուստոֆին: Ու-
ղերձը ստորագրուած է Բարիկի
Հայոց հոգեւոր հովիւ Ա. Ժ. Տ.
Վառժապուհ քհն. Քիւրարեանէ եւ
Տիար Մ. Զեքալէ:

Նոյնպէս այս երկուքի ստորագ-
րութեամբ Թիւրքիոյ Հայոց կող-
մէ յիշատակագիր մը մատուցուած
է Պրանսայի արտաքին գործոց
նախարար Տ. Տէրբասէին, որմէ
խնդրած են անմիջապէս նախա-
ձեռնութիւնը բռնելու գուժարեւու
դեպատնիսադով մը, որ ազգու մի-
ջոցներ որոշէ Հայոց ճշմարտութիւն
վերջ մը տալու եւ քառորդ դարէ
ի վեր խոստացուած բարենորոգում
ները վերջապէս զործագրելու հա-
մար:

—Երեւանի գատարունը երեք ու
կէս տարուան բռնադատութեան
դատարանաց Տ. Գէորգ քահ. Դ.
նաեւ սպաննող հայը, որ ա-
նոր մօրը հետ ապօրէն ընթաց
քի մէջ գտնուելու պատճառաւ ըս-
պանեա՞ծ ըլլալը յայտարարեց:

ԹԵՐԹՕՆ «ԻՐԱՆՈՒՆԻ»Ի (19)

ԳՆՈՒՆԻ

(ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ)

Պանքան ամենայն դիւրութեամբ գրաւել ու-
ղող իւրովին, որ բաւական անձնութեանց կը
բաղկանար, վերջին պահուն, կեանքի եւ մահուան
անողորմ ճգնաժամին մէջ, պատշիւք եղած էր. միայն
սակաւաթիւ ջոկատ մը կը մնար Բարեկէն Սիւնիի
ձեռքը: Բարեկէն չընկրկեցաւ. իր ջոկատը պատ-
րասեց ու անոնց ըսաւ.

—Ընկերներ, վճռական րոպէ մը միայն մնաց
մեզ համար. վատ է, անարգ է, մէկ խօսքով դա-
ւաճան է այն անձը որ այդ վճռական րոպէին հան-
դէպ կը ստիպուի: Առէք ձեր ուսմանքը. կապիցէք
ձեր մէջքէն բոլոր գէնքերը... մի փախա՛ք. ահա
այս է հայրենեաց սեղանին վրայ նահատակուող
անձնութեան գործունէութիւնը: Մեր պատե-
րազմի դաշար պանքն է, որուն երկաթէ դուռները
վայրկենապէս պիտի խորտակուին մեր ահեղ ուժե-
րուն ներքեւ... Պիտի խորտակուին, այո՛ւ պիտի
խորտակուին, ու պանքը մեր ձեռքին մէջ պիտի
ըլլայ... մերը պիտի ըլլայ:

Բարեկէն, զիւցազուի մը պէս, այս կրակոտ

խօսքերը կընէր իր ընկերներուն իսկ Գիւնին
Սամաթիայի մէջ արդէն պաշարուած էր:

Առաւօտուն ժամը մէկէն մինչեւ կէս օրուան
մօտ պաշարուած սաստկացած չէր. միայն թէ սու-
րող Սամաթիան զինուորական ահեղ շղթայի մը
տակ առնուած էր: Սուրբեր, յարաբերութիւննե-
րը խղճած էին: Անձնութեանցներու մեծ մասը չէր
կրցած իր որոշեալ դիրքը գրաւել. հետեւաբար ա-
պահով թաքստոցներու մէջ քաշուած էր: Երեք
կանոնաւոր դիրքեր կային գրաւուած եւ ատոնք
միայն պիտի կրնային կուռիլ:

Գիւնին ոչ մէկ բանէ տեղեկութիւն ունէր. իր
նպատակը՝ պանքին վրայ յարձակողներու նշանին
սպասելն էր:

Կէս օրէն ժամ մ'առաջ այդ նշանը արուեցաւ:
Նշանը ուսման ձայնն էր...

«Վրէ՛ժ, գորշիլ թուրքեր, վրէ՛ժ, գորշեց Գը-
նունին ու յանկարծ ձեռքի մէկ ուսման գիւնուոր-
ներու շղթային մէջ նետեց իր բոլոր կատաղու-
թեամբ:

Սուրբ պայթեցաւ...

Այդ զարհուրելի պայթումին մէջ ջարխախուած
զրուիներ զիպկներ եւ զարհուրելի աղաղակներ
հանող խուճան մը տեսնուեցաւ...

Գիւնին իր ուսման կրկնեց:

Այս անգամ զինուորական շղթան հետեցած էր:
Հրամանատարը կատաղութեանէն կրակ կտրած ի-
զուր կը փորձէր զնգակներու տեղատարաւէն մը մէջ
առիւծաճիւղ գիւցազուները ստիպելու: Ի զուր,
զնգակները պատուհանին առաջը կէշնային:

Ու Գիւնին կը ծիծաղէր...

Ինչ ծիծաղ, Աստուած իմ... այն ալ մահ-
ուան, բարբարոսութեան ու վայրագ կատաղութեան
թեան մը հանդէպ:

Մինչ այս մինչ այն, մութը կոխեց:

Սամաթիա զարհուրելի անդունդի մը վրայ կը
գտնուէր: Հետէն ուսման ձայններ, տինաւիտի
պայթիւններ, վիշտալուստեաններու խժուռեցնե-
րը կը լսուէին:

Ժամը մէկը կանցնէր:

Այդ պահուն ձայն մը զարկաւ Գիւնինի ախան
ջին: Օհ, այդ ձայնը... այդ ձայնը իրեն ծանօթ
ձայն մըն էր ըստ իր սակէ կուգար. Դէպի զինուո-
րական շղթան զայնուց իր կատաղի նայուածքը:

Սկսաւ մտիկ ընել:

Այն ատեն ճանչցաւ... հասկցաւ թէ այդ ձայ-
նը զարչելի ստիպանապետին ձայնն էր. այդ խո-
սող Սամաթիայի երիտասարդութիւնը փճայնող
Հիւսնին էր:

—Հիւսնին... բացազանց այնպիսի կատա-
ղութեամբ մը որ կարծես օրուէն զարնուած առիւծ
մը ըլլար:

—Մտիկ ըրէ՛ք, Գիւնին, կըսէր Հիւսնին խո-
րամանկ ու նենդ ձայնով միջ, վեհափառ կայսրը կը
հրամայէ որ յայտնէք ձեր նպատակը: Միթէ չէ՞ք
ուզեր ձեր պահանջները յայտարարել:

—Գիւն, գորշիլ մարդ, կորուսէ՛ աչքիս առ-
ջեւէն, գորշեց Գիւնին այնպիսի պոգտութեամբ մը որ
կարծես սիւ. օձի վրայ կը նայէր: Գիւն՝ քու թա-
ղաւորիդ ըսելու որ մենք ո՛ւր չենք խորտակուիլ մենք
իրմէն պահանջելու բան մը չունինք, որովհետեւ

—Աթէնքի մատուռին համար քահանայ մը կուգոյի :

—Անցեալ շաբթու ալ Պատրիարքարանի ժողովները չի գումարուեցան, մինչդեռ գաւառներու ազգայնաց վիճակը անմիջական կարգադրութիւններ կը պահանջէ : Պատրիարքարանի այս արհմարտը իսկուպէս ինչ պատճառներու հետեւանք է, որոշ չգիտցաւ :

—Վենետիկի Միտրանութիւնը Որբանոցի հասցիքէն մինչեւ ցարդ զրկած է 3000 ֆր. պատրիարքարան, 300 ֆր. կիպրոսի որբանոցին և 200 ֆր. Բէքանութիւն Որբանոցին : Նոյն Միտրանութիւնը կը փափայ իմանալ թէ որտես համարի որբանոցներէն որքան մէկն աւելի բարեկարգ եղանակէն զարկ մտնուած է :

—Ուստի շուրջ եկեղեցւոյն մէջ մասնաւոր պատարագ և հոգի հանգիստ կատարուած է ի յիշատակ Մաքքիմի նախագահին : Ամերիկայի հայոց Առաջնորդ Գիւր. Սարգսեան խորհրդակցութեամբ հանգանակութեան ձեւերով կը ցարդ 300 տղար հաւաքուծ է հանգուցելոյն շիրմին վրայ ծաղկեպսակ մը զետեղելու համար :

—Պուրկազէն Միտրան կոչ մը ևս ստացած ենք, որ մեր յիշատակական և ժողովրդական տոներու մարտահրոյժման և ի մի ձուլուելուն անհրաժեշտութիւնը կ'մտնանք, ու ուստի հրաւեր կը կարգաւ մեր բոլոր հայրենակիցիներուն :

—Տիար Յ. Պօճոքեանի ՆՈՐ ԲՆԹԵՐՅԱՆԻՆԻ Ա. տարին ըստ պատճառ բլլալով, երկրորդ անգամ ապրիլ ամիսէն բարեփոխուել : Գիւր. ՆՈՐ 70 անվճար ստանալու համար գիւմի սո հասցէին :

Մ. Գալստիանի վառ առ
—Բաւական վատահիշի ազգիւրէ

մը մեզ կը հաւատարմութիւն իստք Արմախի (Նշարգ) անուն անձը հայրենի. Գրանակցութեան գործին անդամակցութեան զույս թողուել է :

Յորջափ «Գրանակցութիւն» իմաստը թիւնը հրապարակու չի հիշքէ այս րոյր, մինչ պատճառներ ունինք ստոյգ նկատելու պայն և հետեւաւ ըստ շնորհատրեւի կը գտնենք Գրանակցութիւնը :

ՀԱՆԳԱՆԱԿԱՌԻԹԻՒՆ

Տարիսի Ազգ վարժարանին
(Շաբ. 62րդ. քիշէն)

Առօրին, Գիւրգէ և Բաղարճրգ	
Տ. Խաչատուր Մանուկեան	5. —
« Յարութիւն Գեորգեան	5. —
« Պողոս Յարութիւնեան	3. —
« Թաթուլ Ներսէսեան	5. —
« Կարապետ Ղազարեան	2. —
« Պաղտատար Յակոբեան	2. —
« Գաբրիէլ Ստեփանեան	1/2 —
« Թաթար Ներսէսեան	5. —
« Պետրոս Յարութիւնեան	5. —
« Յարութիւն Թէքրիսաղեան	1. —
« Գրիգոր Էնֆիլէճեան	2. —
« Ներսէս Մէլիքեան	2. —
« Յ. Խաչատուրեան, Բ. ՇԱ. անփանեան	3. —
Տիար Արաքուժ Ծահրիկեան	2. —
« Վարդան Գեորգեան	3. —
« Թաթար Արաքուժեան	2. —
« Ոսկի	20. —
« Թ. Արեւիշտ և Գ. Թա. միտան	40. —
Տիար Հրանտ Մարգարեան	5. —
« Գրիգոր Գալստեան	12. —
« Յակոբ Արաքուժեան	5. —
« Եղբարք Թովմասեան	10. —
« « Ծրնուղեան	10. —
« Յակոբ Պէրլեան	3. —
Տ. Գաբրիէլ Տէմիրճեան	1. —
« Յովհաննէս Քէօնէճեան	2. —
« Նալչաճեան Եղբարք	5. —
« Ի. Տ. Պոյաճեան	3. —
« Լեւոն Պաղիկեան	5. —
« Յակոբ Մերոն Նեան	5. —
« Թէոփիս Գեորգեան	3. —

« Բ. Շ. Մանուկեան Եղբարք	40. —
« Ասատուր Քէսէճեան	20. —
« Եղբարք Աստարճեան	40. —
« Սարգիս Գոյումճեան	30. —
« Առաքէլ Գազարեան	3. —
« Յովհաննէս Մեարոպովիչ	5. —
« Միհրան Պատմաճեան	5. —
« Արաքուժեան	2. —
« Գաբրիէլ Թոգայթեան	2. —
« Հայրապետ Սարգիսեան	5. —
« Պողոս Երուանդեան	1. —
« Տօթթօր Սիմոնեան	5. —
« Յարութիւն Սարաֆեան	10. —

334.50

«ԻՐԱՌՈՒՆՔ»-Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Նորանոր վէճերու ու քննարկութեան արտիթ չառաւ համար մեզ գրողներուն ուղեւալ յօդուածով մը մեր թերթին սերնակները գոցած էինք «Բարեբաղ»-ներու առջին : Մեր այս յայտարարութեան հակասած չըլլալու նպատակաւ, առ այժմ, չպիտի պատասխանենք վառարանի անաթոթ խաչազոյին, որ իր վերջին ցափոտանքներով ալ աւելի ցնդած էնիւր կ'ապացուցանէ :

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ Փ

ԱՐԷԻԱՅԻՆ ՇԱՐԺԻՉ ՄԵԲԵՆԱՅ
Թերթի առասպելական կը թուի Արքիմեքսի Հոգիմարեցող նաւերը մասնաւոր հայելիներով այրելուն պատժութիւնն : Բայց այժմ Միացեալ Նահանգաց մէջ սկսած են զայն գործադրել :

Գանի մը չափազեալ 1.588 պղտիկ հայելիներէ կազմաւ ըտրաճուելու տեղ մը չինիս են : Հայելիներուն վառարանները՝ այնպիսի ճարտարութեամբ գրուած են որ արեւու ճառագայթներով միեւնոյն կէտի վրայ կեղզանացնելով սաստիկ ջերմութիւն առաջ կուգայ : Միեւնոյն արամագիծը 10.50 մեզրի կը հասնի, ծիւնի մը վրայ յեցած է՝ ու մակերեսով ինք նաբերաբար միշտ զկայ արեւ կը դառնայ՝ ուղղահայեաց դիրքով՝ որով միշտ արեւու ճառագայթը վրան կը ցուլա :

Նան : Սկուտեղին կեղրոնէն վեր 4 մեզր երկայնութեամբ կաթնայ մը կախուած է՝ որ 500 լիտր ջուր կընդունի : Արեւու ճառագայթից հայելիներու վրայ ցոլանալովը՝ ջերմութիւնը կաթնային վրայ կը կեղրոնանայ, ուսով ջուրը կ'ուռայ կը շողիանայ, մը խոցը կը շարժէ եւ 10 ձիւ գորու թիւն ունեցող շարժիչ մը կը սկսի գործել : Ծախքը նուազ, օգուտը մեծ :

ՍԱՆԴՈՍ—ՏԻԻՄՈՆԻ ՌԻՂԶԻԼԻ Օ. ԴԱՊԱՐԻԿԸ. 1901-ին Պ. Հեռիկոս Տէ. ու 100.00) ֆր. վարձը խոտաքաւանոր՝ որ ուղղելի օդապարիկով Ս. Դիւանէն սկսեալ կ'ու ժամուան մէջ էյ. ֆէլի աշտարակին շուրջը կրկին անգամ դառնալէ վերջը՝ մեկնած տեղը վերադառնայ :

Պրազիլի Պ. Սանդոս Տիւմոն Իրին շինած թիւ 5 օդապարիկով յուլիս 13-ին փորձեց այն նուէրին արժանանալ :

Իր դրանաճեւ օդապարիկը 34 մեզր երկայն է. 55) խորանարդ մեզր ծաւալ ունի : Այս մետաքսաշէն զլանին մէջ կայ օդալից փոքր գունդ մ'ալ : Գլանէն վեր պողպատէ թելերով կախեալ օդափայտ կայ՝ որ զետեղուած է չորս միոցով քարիւղէ շարժիչ մը՝ 16 ձիւ գորով թեամբ : Յառաջ մղիչ պտուտակը չորս մեզր արամագիծ ունի. սա մէկ վայրկեան մէջ 200 շրջան կը կատարէ : Ողնափայտին մի ծայրը կախեալ կողով մը կը տեսնուի՝ ուր կը բազմի հնազեալ պտուտակէն վեր եռանկիւն զեկ մը կայ. իսկ յետակողմը չուաններով կախուած ծանրութեցը տեղափոխելով՝ օդանաւը վեր կամ վար բռնելիք ուղղութեան կը նպաստէ :

Գիտնականաց հանդիսատեսից եւ Պ. Տէուչի ներկայութեամբ, Պ. Սանդոս Ս. Դիւանէն ժամը 6.54ին կը բարձրանայ յաջողութեամբ կրկին անգամ էյֆէլի շուրջը կտրելէ վերջ վերադառնալուն միջոց, շարժիչ մեքի նան կը վառուի, փչող հովին հակառակ կը պտտեալով, եւ գրեթէ մէկ ժամուան մէջ, մեկնած անդադրման կը հարկադրի օդապարիկը ճախիցնել : Մտով մը վրայ կ'իջնայ, ուսկից սանդուխով անվառ վար կ'իջնայ : Անխոնջ պիտեականը այժմ 6րդ օդապարիկով

մարդասպան մըն է ան, ոճրագործ մըն է, մէկ խօսքով՝ կարմիր գազանն է ան : Գիտ իրեն լուծութեան վճարած ենք իր պիտուն վերստին անուղղակի հարուած մը բլլալ և չանթի մը պէս զինքը գործել, յաջողել, լափել... : Այն գուն, գուն, ճիւղալ Հիւանի, գուն ինչո՞ւ այդպէս ստորնացրի եւ առջիկ... միթէ չեմ ճանչնար քեզ, չեմ գիտեր քու արիւնարբու գազափայտերդ : Հրէ, գուն չէի՞ր որ անմեղ երիտասարդներու արեւը մտար, գուն չէի՞ր որ հայ մայրերու հացին մէջ արցունք խառնեցիր, վերջապէս գուն չէի՞ր որ ութն ամիս բանտարու մէջ քաշկռակ տուիր զիս : Իր մոռնաւ այս բոլորը... : Եթէ գու կը մոռնաս, գիտեիր թէ ես չեմ կրնար մոռնալ : Այն օրը գուն զօրաւոր էիր եւ ես քու գերից, այսօր ես եմ զօրաւոր եւ գուն իմ պերիս : Ինչ որ գուն անարգարութեամբ եւ ունարդ միջոցներով գործադրեցիր, ես իրաւունքով եւ արդարութեամբ ի գործ պիտի գնեմ : Երբէք, Հիւանի, երբէք չպիտի աչնես որ Գիտնի մը քու առջիկ խոսքերն... :

Այս խոսքով սուտը մը հետ երկու արիւնարբուներ նետեց զինուորական շղթային առջեւ : Տիւմոն միտը պայթեցաւ եւ հրեղէն բոցերը՝ լախիւղ հրդեհին մը պէս, հարիւրաւոր գիտնիկ թափեցին չորս գին : Հիւանին սարսափած՝ հօգիւ փախուտ տուող զինուորներու մէջ նետեց ինքզինքը : — Վառար, ինչու կը փախչիք, պոռաց Գիտնին : Ինչո՞ւ ձեր գնդակները չէք օգտու մարդու մը որ իր կողմը բոցած է ձեր գլու : Միթէ՞ օգտու պիտի յարգէք ձեր մարդասպան վաճառիկ հրամանները, միթէ՞ այդպէս պիտի կոտորէ պատերազմի գաշտերուն

մէջ : Եկէ՛ք, առաջ եկէ՛ք, ով գուք սեւ լծեր, եկէ՛ք, որովհետեւ ձեր արեւն ծարաւի է սիրտու : Ձե՞ որ Սուլթանը ձեզ իմ գլու զրկած է, չէ՞ որ Մարթինի հրացաններ ունիք, չէ՞ որ ձեր մարդաբէն երկնքի մէջ նստած ձեզ կը սպասէ... : Ինչո՞ւ վատաբար գոռալիք կրկնաւ : Ձե՞ք ճանչիր զիս, չէ՞ք զիս երբ թէ Գիտնին եմ ես : Սամաթիացի վարժապետը եմ ես... : Մի՛ սարսափեք, իմ հետ աշուղ բանակ մը չկայ : Մենք չորս ենք : Բայց կոտորենք ենք, ասիւս գիտե՛ք :

Գիտնի կը խոստանար : Հիւանին մեկնած էր : Միայն զինուորական շղթային իր գիւրը բռնած կեցած էր : Ժամը գրեթէ երեքին կը մօտենար : Գիտնին իր երեք ընկերներուն դառնալով ըստ...

—Ընկերներ, մինչեւ անուտ կուտելու զեւ պաշտու ունինք : Ի հարկէ վաղը մեր յարձակողական գիրքերէն օգու թիւն մը պիտի հասնի մեզի : Այս վատերը չպիտի կրնան մեր գուռին մօտենալ : Կը տեսնէք, միեւնոյն ինչ իրենց զինուորներու գարչելի գիտնիկը վերցնելու չեն գար :

Բայց Գիտնին այդ պահուն տեղեկութիւն, չուներ, ինչպէս ըսինք, թէ իր ընկերները չէին կրցեր ոչ պահպանողական գիրքերը դրանք, ոչ յարձակողական գիրքերը : Միեւնոյն ատեն չէր գիտեր թէ Ղալաթիոյ Օսմանեան Պաշտան մանողներն ինչ կ'ընէին եւ կ'աւ թէ ինչ գրութեան մէջ էին : Այն, եթէ գիտնար որ այդ ապիտակ վայրկեանին, Պաշտան գրաւողները բանակցութիւններ կ'ընէին Մաքրիմֆի հետ եւ թուղթի վրայ պայմաններ

կ'առաջարկուէին Սուլթանին ներկայացուելու համար : Եթէ գիտնար որ ուսական գիւտնադիտութեան զոհ գացեր էին անոնք եւ կը պատրաստուէին մեկնելու, ինքը տարեր կ'ելլալով պիտի մտածէր, տարեր կ'երկով պիտի պատասխանէր եւ մեծ հերոսներու պէս ինքն ալ արատաստման պիտի զրկուէր...

Ո՛չ, բան մը չէր գիտեր... Հետեւաբար իր որոշման վրայ հաստատ եւ ան դրդուելի կը մնար :

Կէս գիշերուան մօտ էր : Յանկարծ ազմուկ մը խոտեցաւ : Գիտնին հըրամայեց ընկերներուն որ պատրաստուէին : Ամենքն ալ իրենց գիրքերը բռնեցին ու սպասեցին :

Եկողը պայտատական թիկնապահ մըն էր, որ զինուորական շղթան ձեղքելով, ձիւն վրայ նստած ուղղակի Գիտնին գլուին կը մօտենար : Գիտնին ականջ դրաւ թիկնապահին որ կ'ըսէր, «Բարեկամներս վայրկեան մը լսեցիք ինձի, ես չարութեան համար չեմ գար... : Իմ նպատակն հասնալ է թէ ինչ կուղէք դուք, ինչո՞ւ համար այսքան արեւ կը թափուի : Վերափառ Սուլթանը շատ զգուշացած է արդէն, եւ կը հրաւայէ որ խաղաղութիւն բլլայ : Միթէ չէ՞ք ուրիշ :

(Շարունակի)

բիւ մ'ալ լինելու ետեւէ է. կը յուսացուի որ իր ճիշդ յաղթանակէ:
«ԲԱՋԱՄԱՎԷՊ»

Ֆերմանիոյ մէջ փորձերով հաստատուած է թէ չաքարը կը մեղմէ անթութիւնը. ծարաւը եւ յոգնութեան զէմ միակ կազդուրիչն է. նաեւ քալելու կարողութիւնն կաւելցնէ: Ծաքարի այս յատկութիւնները գերման եւ ռուս գինեւորականութեան ուշադրութիւնը գրաւած ըլլալով, Ռուսիոյ բանակին բժշկական խորհուրդը յանձնաժողով մը կազմած է որ փորձերով պիտի հասկնայ թէ որչափ չաքար պէտք է գործածել Մոսկուայի, Վարչաւայի եւ Պազանի զօրաբանակներուն համար:

Մ. Պուստոն անուն Բարիզցի վաճառականը ամայի փողոցէ մը անցած ատեն յարձակում կ'ընէր կիւնիւնէ, որոնք խոշոր գանակներով զինուած վաճառականին դէմը ելնելով, ըսին. «Գոռկոյ կամ կեանքդ»: Սա տեսնելով թէ իր գործը աւագակներու հետ է, խոհեմութիւն համարեց քսակը տալ ու մեկնել: Ծաքարն ոստիկաններու հանդիպեցաւ եւ անոնց պատմեց: Ոստիկանը խնայելով խոզարկուած թեան սկսելով, գինեւորին մը մէջ ձերբակալեցին այդ երկու չրջազգեստուոր աւագակները:

ԱԶԴ

Խմբագրութիւնս գրաշարութեան համար աշակերտ մը կուգէ:

Տեղւոյս Որբախնամը հաւաքչի մը պէտք ունի, փափաքողներ թող գիտնեն Գործադիր Ժողովոյն:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ
ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ

ԹԻԻՐԲԻԱ

Թիւրքիա վէ Ֆրանսա պէյնիւն տէ շիմտիլիք սէպէպի միւնապաա օլան Լօրէնտօ մէսէլէսի էլան նէ. թիճէքէլի օլամարը տրի. Պապը Ալի 185,000 լիւրա էօտէմէկէ հազըրը կէօսթէրտի իսէտէ, Ֆր. րանսա 345000 լիւրատան պիր շէյ թէնզիլ իթմէք իսթմէյօր:

Ֆրանսա մէճիսի վիքէլասընտա պու պապտէ իսթիլաֆը էֆքէնար հասըլ օլարագ, վիքէլաստան պազըլարը Թիւրքիա իլէ մուխապէրէի տէվամ իթմէք, վէ էքսէրիսի՝ հէր պիր միւնասէպա. թա նիհայէթ վէրուպ, գուվէի ճէպրիէ իսթիմալ էլլէմէք էֆքիա. րընը պէլան իթմէքտէ իթմիլէր:

— Թիւրք հարպիյէ նէզարէթի Պահըր Սէֆիտ (Միջերկրական) տօնանմասընը հազըրլամագտա տըր:

— «Լ'Ամէնի»-է Բեթրսպուրկտան եազըլմը տըր:

«Բեթրսպուրկտա Բօլիթիգայա վուգուֆիլէթի օլան տաիլէլէրտէ զանն օլընտըղընա կէօրէ, Չարըն սօն տէֆա իմքէրաթօր վիլհէլմ վէ Մ. Լուպէ իլէ կէօրիւմէլէրին. տէ Շարգ մէսէլէսի միւղէքէրէյէ

ալընմըշ. վէ ինկիլիզ գրալը քի՝ թիւրքէրտէն զայլէթ իգրահ իտէր, հէմէֆքէնար պուլընմըշ տրի: Սուլ. թանա գարըն պիր իթիթիգազ հազըրլամագտա օլտըղը սէօլլէնմէք տէ, վէ Բուսիա քի՝ պուլէնտան էվվէլ Մաքթիմիտ մէսէլէսիին հալ. րընը տէրէօհտէ իթմէք իսթէրտի. շիմտի պիլթիւն Շարգ մէսէլէսիին գաթիէն հալ էլլէմէք էֆքիարըն. տա տըր:»

— Էրզրում վալիսի Բուսի քաշանըն ալլ օլընտըղը եազըլմըշ:

— Սթանպուլտան վիրուտ իտէն սօն թէլէկրաֆ պիլտիլիօր. «Ֆր. րանսա տէօվէլթի Լօրէնտօ մէսէ. լէսիլտէն տօլայը 345000 լիւրա թէ մամէն վէ աճէլէթէն էօտէնիլմէ. սինի Պապը Ալիտէն շէտիտէն թալէպ իտէյօր:»

— Թիւրք հիւքիւմէթի վէ ին. կիլիթէրա պէյնիլտէ Գուլլիլմ մէ. սէլէսի տալիս շու սըրա ազըր պիր հալ քէսպ իթմիշ տիր: Պասրա. տաքի ինկիլիզ գոնսօլաը՝ Պասրա վէ Պաղտատ վալիսիէն՝ Հինտիա. տան ինկիլիզ հիւքիւմէթի նամընա՝ գաթի պիր իսթարնամէ վէրուպ, էկէր թիւրք ասքէրի պիր ասըմ իլէրլէր իսէ, ինկիլիզլէրին Գուլլիլմ թի զապիլ ու իսթիլա իտէնէքլէրին իսթար էլլէմիշ տիր: Երլ. տըղ իսէ Գուլլիլմի օսմանը միւս. թէմէքաթը ատտ իտէրէք, մէսէլէնին Լահէյտէքի սուլհ գօմիսի. նընա իհալէ օլընմասընը արգու փիմէքտէ տիր, ֆազաթ ինկիլիթէրա պուլնա իճագէթ վէրմէմէքտէ: Պասրատա 30000 թիւրք աս. քէրի պուլընտըղը միւպալազալը ատտ օլընիօր:

— Սամսօնտա եումուրճագտան 10 քիշի թուլթուլմուշ օլուպ, հէր թարաֆտան թէտապիրի սըհհիլէ իթիլիալ օլընմըշ տըր: Սամ. սօնտան կէլէնլէրէ 10 կիւն գա. րանթիւնա թալսիս իտիլիշ տիր:

— Իմքէրաթօր վիլհէլմին իւ. շիւնճի մալստուլը Բրէնս Ատալ. պէրթ հոկտ. 20 տէ Սթանպուլա կիտուպ, ալթը կիւն օրատա գա. լաճագ տըր:

ՏԱԽԻԼԻԹԷ

Պուլկարիա խարիճիյէ նազըրը Մ. Տօք. Տանէֆ Բարիլտէ Ֆրանս. սըղ պանգալարըն սինտիգասը իլէ 120 միլիոն ֆր. իսթիգրալ չէրա. իթի գարարալաշարմըշ վէ մուգա. պիլիլէ թիւթիւն մօնօրօլընը րէ. հին կէօսթէրմիշ օլտըղը պիլտի. րիլտիկի կիպի, Մ. Տանէֆ Մա. քէթոնիայա. յթօնօմի վէրիլմէք մէսէլէսիին Լահէյտէքի սուլհ գօ. միսթօնիա հալլէլ օլընմասընը րուս վէ Ֆրանսըղ տէվէթլէրինէ թէքիլիթ իթմիշ տիր:

— Մաքթիմիտա տաղա օլը. րըլմըշ օլան Ամերիկալը միսթօնէր Ստօն նամ գըղըն սաղ սէլիմ էլէ կէլմէսի իշիւն Ամերիկա տէվէթի թիւրք վէ պուլկար հիւքիւմէթլէ. րին թէվասիլթ իթմէլէրին շէտի.

տէն թալէպ իթմիշ տիր:

Վիէննատան վէրիլէն պիր թէ. լէկրաֆ մէղպալէ գըղը աշըրան չէթէնին րէյիսի Մ. Պօրիս Սա. րաֆօֆ օլապիլէնէկիլին պիլտիլմիշ իսէտէ, պու մալսուս եաքըլմըշ պիր եալան օլտըղը աշիքիար տրի:

— Սօֆիատան Պուքէշէ վէրիլէն պիր թէլէկրաֆ հապատիսինէ նազարէն, Պուլկարիա Ֆրանսըղ պանգալարը իլէ իսթիգրալ գօն. թուրաթը գաթիլէն իմպալաւը. տան սօնրա, հիւքիւմէթ Սօպրա. նիլտէն 30 միլիոն ֆրանգ պիր ելէնի գըէտի թալէպ իտէնէք վէ պու մէպալլ իլէ մուհիմմաթը հար պիլլէ վէ ելէնի թիւթիլէքլէր Ֆր. րանսատան սաթըն ալաճագ րմըշ:

— Պուլկարիա խարիճիյէ նազը. րը Մ. Տանէֆ վիէննատա գօթի կօլուլսօվաքի իլէ կէօրիլաշտիքտէն սօնրա Սօֆիայա կէլմիշ տիր:

Էրթէսի կիւնիւ Բումանիա գը. րալը տալիս գօնթ կօլուլսօվաքի իլէ կէօրիլաշիպ միւղէքէրտէն սօնրա Պուքէշէն ալտէթ իթմիշ տիր: Գրալ Գարուլ իմքէրաթօր Ֆրանց Եօգէֆ իլէ տալիս ուզուլ պիր միւլազաթտա պուլընմըշ:

— Վարնատա գրատթ մաքիւնալա րը սաթմագտա օլան Շտատէքէր գուլմաննասընը տիրէքթօրը պիր գաշ կիւնտէն պէրու զալպ օլմուշ տըր:

— Պուլկարիա տալիլիյէ նազը. րը Մ. Արաֆօֆըն շիւքէլի կէօրիւնէն 156 քիշի Սօֆիատան իս. րաճ իթտիլէնէկիլին պալը ճէրի. տէլէր եալմըշ տըր:

ԹՐԱՆՍՎԱՆԱ

Պուլկիւն Թրանսվանա մու. հարէպէտէ պուլըման Պօքրլէրին մըզատարը 27000 քիշիլ պալիզ օլտըղընը Բարիլտէն թէլէկրաֆ պիլտիլմիշ տիր:

— Նաթալըն ճէնոպի ճիհէ. թիլտէ պէօրիք պիր մուհարէպէ վուգու պուլմուշ. թաֆսիլաթ եօգ տըր:

— Պօքր ժէնէրալը Պօթա պիր պէյաննամէ չըզարուպ, ինկիլիզ. լէրին սաթմագտա օլտըղը պօքր էմալթուրընը սաթըն ալան Պօքր. լէրի գուրչուլնա տիլէնէկիլին իս. թար իթմիշ տիր: Մալիւմ օլտը. զը իւզրէ, ինկիլիզլէր մուհարէ. պէտէ պուլընան Պօքրլէրին միւլք լէրինի գալթ իտուպ. սաթմագ. տա վէ պէտէլ ադճէի ֆադիր ֆա միլիալարըն թէյալուլընա թալսիս իթմէքտէ տիրլէր:

— Պօքրլէր կէշէն հաթիլա իլմա. լա վէ Բօրօքէրթ գալլէլիլինէ հիւ. ճիւմ իթմիլլէր տի, թարաֆէյն. տէն բէք չօգ թէլէֆիլաթ օլտը. զը կիպի, Պօքրլէրտէն 250 էօլիւ վէ 300 եարէլի տիւլմիշ օլտըրը. նը Գիշէր Բրէթօրիատան պիլ. տիրմիշ տիր:

— Փօրթուգալ հիւքիւմէթի թը. րանսվալա հէմհուտուտ պուլընա միւլթէմէլգաթընը մուհաֆալա

իթմէք իշիւն պիր վաքօլլէ ելէնի. տէն 848 ասքէր եօլալմըշ տըր:

— Պօքր գօմանտանը Գրէօյցին. կըր իշ տէֆա Գար միւլթէմէ. գաթընա կիրմէք թէնուպէ իթ. միշ իսէտէ ինկիլիզլէրտէն կէրի սի. րիլմիշ տըր: Ֆրաթ ինկ. լիլլէր Պօքրլէրին ելէնիտէն հիւ. ճուլարընա գալը Գարու մուհա. ֆալա իտէպիլմէք իշիւն միւլթա. ճէլ հազըրլը կէօրմէքտէ տիրլէր:

— Սէքիլիլի վէ տօգուլընճը կարկըր ալալարա վէ հուսարա. րըն Գընճը թապուրընա ճէնոպի Աֆրիգայա կիթմէք իշիւն էմր վէ. րիլմիշ օլտըրընը Լօնտրատան պիլ. տիրլիլիօր:

— Շու սօն կիւնլէրտէ վիրուտ իտէն հապատիլէր Պօքրլէրին տա. հա ուզուլ մի. տտէթ ինկիլիզ տէվ. լէթիլին եօրաճալարընը իմա իթ. մէքտէ տիր:

ԻԹԱԼԻԱ

Նուբօրի շէհրինտէ եումուրճագ իլլէթի պաշ կէսթէրմիշ տիր:

— Բարանըն վաթիկան սէրա. լընտա պիր չօգ զէվաթը գաթիլ իթմէք թէնտիլտէն պուլընմըշ օլան անարշիլթ չըլալէնօվիշ տէր. տէթ օլընմըշ տըր:

ՍԵՐՊԻԱ

Խարիճիյէ նազըրը Մ. Տանէֆ Բարիլտէն ալտէթիլտէ Պուլկար. տա ուղարալուպ, սըրպ վիւքէլա րէյիսի վէ խարիճիյէ նազըրը իլէ կէօրիլաշիլ, Գրալ վէ Գրալիցա Մ. Տանէֆ պիր զիլաֆէթ քէշի. տէ իթմիլլէր:

— Պիր չօգ Սըրպ միւտէրիլէր (ուսուցիչ) պու լազար ագչամը Սօֆիայա միւլթէվէտիհէն հարէ. քէթ իթմիլլէր տիր: Պու իքի միլլէթ պէյնիլտէ միւնապաթը տօսթանէնին արթմըշ օլտըղընա տէլիլ ատտ օլընիօր:

ԹԱՏՐՈՆ ՍԱՆԹՐԱԼ

Վալը, հինգշաբթի գիշեր պի. տի ներկայացուի Վէսէյօ խմբին կիւլմանէ խաղաւնչի մը կիւնալը. Լուրջ թատերախաղը, 6 արար:

Երգ, պար ե ծիծաղաշարժ գա. լիլտ մը:

ՍԻՍԹԵՄ ՍԻՆԷԼԻՐ

Տիլիշ Մալիկալը

Մալսուսէն եաքըրմըշ օլտըղմըղ «Սիսթէմ Սինկլը» տիքիշ մաքիւնա. լարը Վառնատա Պալմաճըլար չարչու. սընտա 233 նօմէրօլը, վէ Բրալատը. տա 395 մանիֆաթուրա մաղաղալա. րըլմըղա զայլէ ուճուղ ֆիլաթիլա սա. թըլմագտա օլտուղը կիպի, ֆիլմա. մըղա սաթըլան մաքիւնալարըն գու. սուր վէ դազաթընա բարաւըղ պապը. րը:

Մայիթիլիտէ պուլընան մահիւր պիր մաքիւնալը հէր նիվի մաքիւնալար ուճուղ ֆիլաթիլա թալիլ իտէր, սա. թըն ալըր, վէ Թրալա իտէր:

Միլալիլ Մ. Գալալալալան (Չիլիլիլ օլլալ)

Одговорникъ Н. Драгулевъ.
Печатница «Взаимность», Варна